Negyedik évfolyam. Kassa 1882. márczius 25-én. 13. szám.

Szerkesztői iroda: Kassa, főutcza 64. sz. a. hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

Csak bérmentes leveleket fogadunk el.

Megjel[illegible]

SZINÉSZETI KÖZLÖNY

A vidéki színészet érdekeit képviselő hetilap.

A kassai szinügyi választmány hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal: Kassa, főutcza 64. sz. hová az előfizetési díjak küldendők.

Előfizetési feltételek: helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve

Egész évre....6 frt — kr.
Fél évre.....3 frt — kr.
Negyed évre..1 frt 50 kr.
Két hóra.....1 frt — kr.
Egy hóra....— frt 50 kr.

Előfizetések bármely naptól elfogadtatnak.

Nyilt-tér soronként 15 kr. A nyilttéri díjak előre fizetendők

A

‚Szinészeti Közlöny‘

előfizetési ára: april--juniusra 1 frt 50 kr., april--májusra 1 frt.

Ismét letelt egy évnegyed, s küszöbén állunk az ujnak. Ez alkalomtól halás szivvel mondunk köszönetet, lapunk nagybecsü támogatóinak s tisztelettel kérjük az előfizetések szives megujitását.

Lapunk iránya ismeretes. Továbbra is azok maradunk, akik voltunk. Főtörekvésünk: oly gazdag, változatos tartalmu és irodalmi szinvonalon álló lapot nyujtani, mely az igényeket kielégitse. Czélunk volt és lesz, hogy lapunk a vidéki szinészet tükre legyen, melyben feltalálják mindazt, a mi a szinészetnél hetenként történik, s a mire a szinészetnek szüksége van.

Jelszavunk: az **igazság**. A ki ennek barátja, az előfizet lapunkra és hü marad hozzánk ezután is. Az igazság érdekében bátran sikra szállunk, habár jól tudjuk, hogy: „Szólj igazat, betörik a fejed.“ Azt is tudjuk, hogy az igaz szó kimondása, némelyeknek nem tetszik, ezért ellenségeinkké válnak. Nem törődünk velök, később majd belátják, hogy ők a hibásak. Sajnosan tapasztaljuk, mikép rendszerint azok a mi legnagyobb ellenségeink, a kiknek igen sok szivességet tettünk s a kik buzgalmunkat, önzetlen törekvésünket, még csak nem régen is, — elismerték. Hát ugyan kinek nincsenek ellenségei a mai világban? Mindenkinek; vagy nyiltan, vagy titokban, de van.

Hanem mi azért nem csüggedünk. Ostorozzuk a visszaéléseket, a képmutatók és szószegők álarczát lerántjuk, hadd ismerje meg őket a világ. Mig ellenben a becsületes törekvésü, szorgalmas egyének érdemeit iparkodunk kiemelni s tehetségeiket méltányolni. Mi nem bántunk ok nélkül senkit, de ha minket igazságtalanul megbántanak, kétszeresen adjuk vissza a bántalmat.

Nekünk nem árthatnak roszakaróink, bármennyire igyekezzenek megrontásunkat előidézni, mert minden oldalról vértezve vagyunk. Mi a „Szinészeti Közlöny“-t, — bárminő körülmények között is — fentartjuk, s a tollat, csak a halál veheti ki kezünkből. Küzdeni fogunk továbbra is kitartással, lankadatlanul, jóakaróink és pártfogóink szives támogatása mellett.

Azon t. előfizetőink, a kiknek előfizetésük, e hó végével lejár, lapunk mai számával egy postautalványt kapnak, mely kellőleg kitöltve, az előfizetés megujitására legjobban alkalmazható.

Tisztelettel a szerkesztőség és a kiadóhivatal.

Szinészet s az élet.

Mindnyájan szinészek vagyunk az élet nagy szinpadán; a sors az életdráma, vagy életvigjáték rendezője, s a különféle helyzet teremti s adja szánkba a szót, csal örömpirt vagy bánatot arczunkra, tüzet vagy könyüt szemeinkbe és mi játszunk folyton egész a sirhalomig.

De nem a mi magunk szinészetéről akarunk beszélni.

A klaszikus görög vetette meg alapját a szinjátéknak Dionysos ünnepével kapcsolatban, s azóta fejlődött, virágzott, különféleképen alakult át és emelkedett a mai magas polczra.

Az élet az anya, s a szinészet az élet gyermeke, az azon kiapadhatlan forrás, melyből annyian és oly sokat irtak és irnak a jövőben; épen ezért fontos a szinészet, épen ezért gyakorol befolyást az észre, és ragadja meg a szivet.

Mig a beszély- s regényiró meséjét s alakját mozogni csak ugy képzeli az olvasó, itt a szinpadon eleven hus és vér, a cselekvő, teremtő akarat jelenik meg előtte s nem képzelme, de megfigyelő tehetsége nyer szerepkört.

Jellemnek kell megjelenni a szinpadon s nem mondva csinált alaknak; legyen az a jellem nemes, avagy rut, angyali vagy ördögi, a szinész feladata annak testet, külsőt adni, az ő szájába a szinműiró csak szavakat adhat, de neki kell ellesnie a szavakból, az értelmi egészből a megtestesitendő egyént; s miként fogta fel az ő feladatát s miként oldja meg, attól függ az ő művészete s a szinmű hatása.

A szinmű jellemének emberinek kellvén lenni az emberi örök küzdelmet, a jó és rosz, az igaz és igaztalan, a nemes és nemtelen harczát látjuk; ezen téren és alapon mozogva hat a dráma s a vigjáték.

Czélt tűz ki magának a darab hőse, de czélja a szomorujátékban ellenkezik az isteni és társadalmi törvényekkel, hihetetlen erővel ront az akadályok ellen, de hiába, ott őrködik felette az erkölcsi világ örök törvénye, s neki buknia kell, s épen ezen bukásban rejlik a nemesitő hatás, ez mutatja meg az életben kerülendő utat; vagy ha czélját éri el a hős, miként a drámában, ott is az emberi küzdelem, az érdekek összeütközése emeli a részvétet, s a nagy áron kivivott czél lesz megnyugtató.

A vigjátékban a ferde felfogás, a kicsinyes érdekek apró harcza teszi nevetségessé az egyént, s nemesitő hatása épen abban rejlik, hogy mosolyra késztet a gőg, a nagyravágyás, a hányavetiség stb. bukása fölött.

A mig a szinészet, a szinmű meséje ezen elveket juttatja diadalra, addig van belbecse önmagában, s van értéke a nagy közönség előtt.

Ámde ujabb időben a külföldről ide hozzánk átültetett német, de különösen franczia szinművekben, kiválóan pedig az operettekben szomoru ösvényre tért az iró; megfeledkezve a szinészet magasztos feladatáról, az erkölcsiség terjesztéséről, fejlesztéséről, elfeledve a néző közönség soraiban helyet foglaló serdülő ifjuságot a ledér, a kicsapongó kéj után hajhászó jellemtelenséget hozza szinre nem feddve, dorgálva, sujtva és büntetve, hanem a legvilágosabb kétértelmüségbe rejtőzve kihivó mosolylyal, csábos ingerrel, fülbemászó zenével; aztán az a fiatal lélek beszíva az édes mérget, előbb a képzeletben keres magának alakot, személyt és helyzetet s igy szövi tovább álomképeit, majd az a maradhatatlan kielégithetetlen emberi ösztön, vagy hajlam s indulat ragadja kezébe a szerencsétlen fölötti hatalmat, s a szenvedély szárnyán sodorja a feslettség mocsarába a jobb sorsra, szebb és nemesebb életre hivatott boldogtalant; hiába itt az ellenérv, ismeretlen dolgok, melyek a felfogás körén kivül állanak, nem hatnak rombolólag sem az észre, sem a szivre; de látva a félmezitelen alakot, hallva az utczai, könnyü vérü ingerlő kétértelmüséget, elhomályosodik a nemesebb gondolkozás, elmosódik a jobb érzés, lassacskán befészkeli magát az értelembe azon vélemény, hiszen ez csak játék s aztán mulatva, játszva nyitunk tág kaput az erkölcstelenségnek, a frivolnak, a bünnek.

S hol van az az annyiszor dicsőitett magyar erény, melyre büszkék vagyunk, miként őseinkre? vagy a magyar erény is csak mese talán, mint egykori nagyságunk? Ne feledjük el soha, hogy a romlottság, a feslettség, a szemérmetlen, leplezetlen bün egy-egy nemzetet sem tett nagygyá, sőt megőrlé talpkövét a büszke Romának, s ma egykori hatalmának romjai fölött látjuk intő kezét a láthatatlan erkölcsi hatalomnak, hogy csak a nemes, igaz, erkölcstiszta népek alapithatnak önmagoknak maradandó biztos hazát!

Dobjuk el félre az idegen izléstelenség majmolását, ugy sem szól az szivünkhöz, nem fejleszti értelmünket, nem tanit meg minket arra, hogy „a nagy világon e kivül nincsen számodra hely!“

Küszöbölje ki maga a nemesebben érző közönség a ledér, kétértelmü erkölcsrontó operetteket!

Török Ernő.

Moliére élete.

Közli: Sándor Kálmán.

Moliére ama genialis vigjátékiró, kit a franczia, habár kissé kérkedőleg, de nem ok nélkül, a modern Aristophanes-nek nevezték el, mint a legújabb művészi vigjátékok megalapitója, munkái örök ifjúsága és maradandó hatása, valamint sajátságos és felette érdekes életviszonyai miatt, megérdemli, hogy az olvasó közönség munkáin kivül őt magát is közelebbről megismerje. Moliére oly láng elme volt, ki az életoskoláján kivül, egy oskolához sem kötve magát, életkörében a legmagasztosabbat mutatta fel, mit azon korhoz mérve felmutatni lehetett; és az ilyen emberek élete mindig igen tanulságos, mivel megmutatja, hogy a tiszta öntudattal biró ember ernyedetlen szorgalom és folytonos tanulmány és önképzés által mennyire viheti. Moliére, mint a király egyik komornokja és kárpitosának Jean Baptist Piquelinnek s ennek törvényes neje Boutet Annának fia Párisban 1620. január 15-én született, s atyja nevére Jean Baptiszt-nak keresztelteteett. Születési háza még egy néhány évvel ezelőtt Párisban az oszlopcsarnok pillérei alatt látható volt. Atyja az udvari hivatalain kivül egyszersmind egy bolttal is birt, melyet fia volt öröklendő, és részére az atya a királytól azon biztositást is kieszközlé, hogy fia egykor az ő helyére bejuthasson az udvarnál. Szülői az ifju Jean Baptistnak állásuk és a fiú jövő rendeltetéséhez megfelelő nevelést adtak, s a gyermek csakugyan 14 éves koráig atyja kalmárboltjában foglalatoskodott s nem tanult egyebet mint egy keveset irni s olvasni. Azonban a mint az gyakran előfordul azoknál, kik az atyjuk által nékiek választott életpályához semmi kedvet sem éreznek, hanem más pályára tehetséget, hivatást éreznek magukban, úgy az ifju Jean Baptist természeti adománya is csakhamar áttört nevelésének korlátain. Anyja részéről való nagyapja a szinháznak nagy kedvelője volt, és unokáját is gyakran elvitte a „Hotel de Bourgogne“-ban tartott szinielőadásokra. Az ifjú csakhamar legyőzhetlen ellenszenvet érzett magában amaz állás ellen, mely atyja akarata szerint reá várt, s tudvágya egyre nagyobodott; naponta kérésekke ostromolta nagyatyját, hogy valamely felsőbbrendü tanintézetbe helyezze el, és e tervet fejéből kiverni s apja mesterségét vele megkedveltetni nem sikerülvén, végre nehéz szivvel atyja is beleegyezett, hogy fiából jogász legyen, és egy hires tanintézetbe Clermosti jezsuita Collegiumba (jelenleg a Louis le Grand Collegium) mint rendkivüli tagot beiratta az ifjú Poquelint, a ki ott nagy szorgalommal tanulmányozta a nyelveket, a bölcsészet- és jogtudományokat, s egy ideig Gassendi bölcsésznek tanitványa volt. (Folytatjuk.)

CSARNOK.

Patti Adelinánál.

Patti Adélt, Bécsben vendégszereplésekor, egy bécsi hirlapiró meglátogatta, ki a következőleg irja le a divánál tett látogatását.

Öt órát vert a szent István tornyán, midőn a Munsch vendéglőbe beléptem.

Madame Patti?

— A második emeleten jobbra, mondá a kapus s meghuzta a látogatás csengetyüjét. Felmentem. A lépcsőnél egy szőke szolga várt, elvette névjegyemet, eltünt s néhány percz mulva visszatért.

— Tessék belépni, mondá.

Szivem hangosan dobogott. A jelenkor legünnepeltebb lyrai énekesnőjével kellett szemtől szemben állnom, egyikével a legbájosabb asszonyoknak, a kik valaha szinpadon megfordultak. A salon, melybe beléptem, nagy volt de homályos; de még sem oly sötét, hogy egy emberi alakot ki nem vehettem volna, ki egy fülkében hintaszékben ringatódzott.

— Ez ő — gondolám.

Elhatározottan közeledtem s már néhány mély érzésü szót akartam elrebegni, midőn a teremben egyszerre világos lett. A szolga lámpákat hozott. Az alak nem Adelina volt, hanem — hanem — Nicolini.

— Patti asszony, mondá, e pillanatban varrónőivel van elfoglalva.

— Értem, hogy ön ily fontos ügyben nem akarja őt zavarni. Ön azonban helyettesitheti őt s adhat nekem néhány közlést a lapom számára.

— Bizonyára örömmel.

Aztán csevegni kezdtünk. Ime itt a beszélgetés eredménye.

Patti Adelina Bécsben formalis remete életet él. Meghivást nem fogad el, nem megy sehova. Azon existentia, melyre de Caux marquis oldalán kárhoztatva volt, teljesen blazirttá tette. Gyülöli az ünnepélyeket, estélyeket, bálokat. Most semmi egyebet nem szeret, mint a nyugalmat. Legfölebb a hosszu gyalóg sétákért rajong, magános helyeken, távol a tömegtől és a hétköznapi világ zajától.

— Naponkint kimegyünk, ugy mondá Nicolini, együtt a Praterbe, és pedig oly órában, a mikor ott senki sincs. Patti asszony, ki napjában legalább is ötven levelet kap, sem ujságot, sem levelet nem olvas. Nicolini a maga számára olvas mindent s a divával csak azt közli, a mit éppen jónak lát tudtára adni.

— Nem jut hozzánk ujság vagy levél — mondá nekem — mely ne az én kezemen menne keresztül. Némelyek azt hiszik, hogy leveleik biztonelolvastatnak, ha ajánlottak. Persze! Ha ajánlott levél érkezik, aláirom a vevényt, s ha a levélhordó a diva aláirását kivánja, csak ennyit mondok neki: „Vigye vissza a levelet, mert nem fogadtatik el.“

Pattit jelenleg a két évvel ezelőtt Angliában szerzett pompás kastély diszitése foglalkoztatja leginkább. E kastély Walesben fekszik Ponnewilt mellett. A vidék hegyes és fölötte festői.

— Nemde ön előszeretettel viseltetik Anglia iránt? — kérdém tőle.

— Nem mondhatnám — válaszolá Nicolini — de hát ott igen csendesen élhet az ember.

— Hogy tölti estéit Bécsben?

— Jobbára egyedül. Rendesen „besigne-t játszunk. A diva is imádja e játékot.

Csodálkozásom fokozódott.

Adelinát valóságos spanyol fal veszi körül. Sokkal egyhangubb életet folytat, mint a külváros akár melyik polgárnője. Nem jár sehová, nem fogad el senkit, de senkit. Megvallom, hogy nem ilyennek képzeltem a nagy művészek életét.

Régi szinlap.

Ligethy Gézaur Marosvásárhelyről, egy 1819-iki szinlap másolatát küldte be hozzánk közlés végett. A szinlap igy hangzik: M. Vásárhelyt. Ma Vasárnap Julius 11-dik napján 1819. A' Szenvedő Emberiség Felsegittésére, fog elő adatni: „A RIKA.“ Néző-Játék 5 Felvonásba. Személyek: Az örög Gróf Rákosnak Földös Ura Csürös Ur. Julia, a' Leánya Orbai Rosália Kis-Aszszony. Gróf Perényi Gábor Tanátsos, hivatalon kivül * * * Rónai Bálint Fartzádi Ur. Mária, a' Felesége Francisca Ifj. Aszszony. István, Lorika ezeknek Gyermekei, Hauchárd Lajos, Orbai Titi. János egy Örög Szolga Kállai Ur. Sárkány, Tolvaj Kapitány Szentmiklósi Ur. Högyi Boross Ur. Vas, Bernád, Bán, Varjas, Benkő, Ratz Tolvajok Szigeti Ur. Nagy * * * Csiki Ur. * * * Nagy Dániel Ur. A' Szegények részére fog eléadódni ez a Darab, ha tsak egy pár könytseppet szározthatunk is fel, elég meg elégedés e nékünk. A' Játék eredeti, ujj; hiszen ideje is már annak, hogy ne tsak Forditások lépjenek fel Játék-Szineinkre. Egy mesterséges záporeső, 's egy menykő csapás, a' mely egy Fát széllyel fog hasagatni, emelni fogja a' Játék pompáját. Billéteket lehet találni a' Nyári Játék-Szinnél. Zárt Szék 30 xr. Első Hely 20 xr. Második Hely 12 xr. Kezdődik fél 8-kor végződik 9 után.

Fővárosi hirek.

— **A budai, krisztinavárosi** szinkört, alaposan kitatarozzák, a földszintről és a karzatról két uj kijárást készitnek, szóval rendbe hozzák. Az egész munka kilenczezer frtba kerül. A fővárosi közgyülés csütörtökön döntött ez ügyben. A nagy többség éljenzés közt a szinkör fenntartását mondta ki. Bogyó A. szinigazgatónak adatik ki a nyárra egy arany bérért; az ügyosztály által javasolt 500 frt bér szubvenciónak tekintetik.

— **A népszinházban** vasárnap a „Piros bugyelláris“ őrmesterét, Kiss Ferencz, győri szinész játszotta. Mint a fővárosi lapok irják, rokonszenves, de iskolázatlan hangja van s mivel tud érzéssel énekelni, egy nagyobb dalát ismételtették. Játéka persze távol áll a Tamási eredeti ábrázolásától. Előadásában több az esetleges, mint a biztos vonás, de képességgel mindenesetre bir.

— **A Teleky-pályázatról**, hosszabb birálói jelentést közölnek a lapok. A pályázatra 27 mű érkezett. A birálók három osztályba sorozták a pályamüveket. Az első osztályba a leggyöngyébb műveket, a másodikba azokat, melyekben az egyes részek kiemelhetők, a harmadikba a viszonylag legjobb műveket. A második csoportba a „Csák Máté“, a „Zoard“, „Uralkodó“, „Durazzói Károly“ és „Zách Feliczián“ tartoznak, a harmadikba pedig „Sirius,“ „Temitokles“ és „Theodora,“ melyet mint a jelentés mondja, kompozicziója, gyors fejlődése, drámaisága minden egyébb társa fölé emelik. De vannak hiányai is. Alakjai szintelenek s nyelve néhol száraz. A pályadij az ismert paragrafus kikötése mellett „Theodorá“-nak itéltetett oda, melynek szerzője, ha akarja, fölveheti a 100 aranyat. „Theodora“ szerzőjeül néhányan Csiki Gergelyt tartják, mások Günther Antal ügyvédet. — A többi darabok közül „Themistokles“-t Horovicz Lipót gyoroki plébános, „Sirius“-t Somló Sándor vidéki szinész, „Durazzói Károly“-t Prém József, és az „Uralkodó“-t Koroda Pál tanár irta.

— A **népszinházból**. Közelébb föleleventik az „Orpheus az alvilág“-ban és „Methuzálem herczeg“ czimü régibb operetteket. — A „Viola-Ibolya“ (Giroflé-Girofla) operettet szerdán adták először, tetszés között.

— **A nemzeti szinházban** telt ház előtt került szinre először Mozartnak „Szöktetés a szeraljból“ czimü 3 felvonásos vig dalműve. A hatást nagyon csorbitotta Gassi rekedtsége, a kinek hangja az első felvonás végén egészen megtagadta a szolgálatot. E zavaró incidens daczára, az opera szép sikert aratott, a miből Wiltnének volt legnagyobb része.

Vidéki hirek.

— Lapunk mai száma, a kettős ünnep miatt, szombaton reggel jelent meg.

— **Fölkérjük** a vidéki szinészet azon tagjait, kik lapunknak előfizetői, és a kik a közelgő virágvasárnapkor meg fogják állomásaikat változtatni, hogy sziveskedjenek ezt, valamint ápril 2-ikán túl, az uj rendeltetési helyeiket velünk postafordultával tudatni, hogy a lap pontos széthordásére nézve akadály ne merüljön fel.

— **Prielle Kornélia**, a mint Szegedről irják, nagy tetszés közt vendégszerepelt. A művésznőt a szegedi szinházhoz, a szegedi közönséghez szorosabb kapcsok füzik, mert akkor, a legnagyobb veszedelem idején is Szegeden vendégszerepelt. A

TÁRCZA.

Apróságok Lendvairól.

Hiador naplójából.

A debreczeni társaság egyik legkedvesebb tagja volt idősb. Lendvai Márton. Ő volt a lovagok lovagja. Mindenkit kegyednek szólitott, még a pinczért is. Palást köpenyet télen félvállra vetve hordta, mint Don Czézár de Bazan, nyáron fekete frakkot és fehér mellényt viselt. Kedvencz szójárása volt: portentum és phenomen.

Egy alkalommal Nagyváradon, a mint a kőrösi hidon megyünk, szemközt jön egy tündérszépségü fiatal uri hölgy, valamelyik Kállay kisasszony s ő hirtelen megáll s mint a szobor megkövülve mered e tündérre néhány perczig, azután összecsapva kezeit, fényes nappal oly monológot intézett a naphoz, mely Shakspearenak se vált volna szégyenére.

Hirtelen föllobbant. Imádta a szépet a vászonon, a szinpadon, az életben. Oly ékesen beszélt a köznapi tárgyakról is, hogy az ember röstelt neki köznapi nyelven felelni. Bálványa volt a nővilágnak, ideálja az ifjuságnak, kedvencze a közönségnek. Volt benne valami fejedelmi. Midőn végig ment fekete köpenyében, délczegen az utczán, mindenki megállt s elbüvölve a jelenség által, azt mondá: „Ott megy Lendvai!“ Kisérte minden szem az ablakból, az utczán. Soha magyar művészt nem fognak ugy szeretni és ugy bámulni, mivelhogy ugy szeretni és bámulni nem tud többé a világ.

Egyszer Debreczenben Erdélyi Józsinál bank volt. Mindenki a bank körül foglalt állást. Lendvait hiába hitták játszani, ő ellentállt. Egyszerre azonban zsebébe nyult s kivett egy marok huszast. A bankár megdöbbent, bizonyosan ama gondolattól, hogyan fogja ő e kincset a szegény Marczitól besöpörni!

Lendvay, hosszu szünet után általános derültség közt föltett egy huszast és elvesztette.

Aztán szótlanul hátravonult és nem játszott többet.

Látjátok — ugymond a játék végén — igy kell a szenvedélyeken uralkodni.

*

— Nem volnál szives engem az erdőbe kiséri? — szólt egy reggel hozzám Lendvay.

— Talán fürdeni akarsz?

— Örömtengerben.

— Szivesen.

Elindultunk. Utközben mindenről beszéltünk, csak szinházról nem.

— Mit gondolsz? nem lep meg bennünket Debreczenben Windischgrätz?

— Ki tudja!

— Elgondolkoztunk.

— De az lehetetlen, valamit csak hallottunk volna felőle . . .

— Bizzunk!

Ránézek s látom, hogy Lendvai nem figyel szavaimra. Gondoltam, valahol távol kalandoz elméje, tán a nagyváradi hidon. Amint szótalan előrehaladunk, egyszerre az erdő fasoraiból honvédcsapat bontakozik ki.

— Ők azok! — kiált fel örömmel — honvédek? — ismétlé jobb karomat erősen megragadva.

— Hát nem láttál még soha honvédeket?

— Ilyeneket nem.

Minden sort, mely előttünk elhaladt, szigorun, élesen megvizsgált; majd töprenkedni kezdett; már-már az utólsók közeledtek, midőn egyszerre magánkivül, nem ugy mint a szinpadon, (vagy talán épen ugy, mert hisz ő mindig az életet játszotta) az utközepére rohant és örömkiáltással mondá:

— Fiam!

— Apám!

Azt tudtam régen, hogy Lendvai finom, kedélyes, müvelt, lovagias ember, de hogy ily mély érzelmü apa legyen, azt nem hittem soha.

— Látod, azért hittalak, hogy légy tanuja, mily boldog az az apa, a kinek ily nagy honvéd fia van.

En pedig ezt azért jegyeztem fel naplómba, hogy utódai lássák, mily derék hazafi volt Lendvai, a „Don Césár de Bazan“ művésze, és hogy iparkodjanak azok lenni az életben is, a mik a szinpadon: az igazság és sziv tolmácsai.

Nekem rendelt az isten.

(Beszély)

(7-ik folyt.)

III.

A boldogtalan szerelmes.

Azért igen helyesen van az mondva, hogy a házasság legfontosabb lépése életünknek, és „jól megfontold, kit élted sajátja gyanánt ölelsz: biráld meg léte bel- és külnemében, mert ha mérget szivsz nektár helyében, sebedre irt nem ad, orvos kéz.“

A nő lényének egész alapját a szeretet képezi. Ha igazán szeret, előtte rangkülömbség nem létezik; mindegy neki akárkicsoda, bárminő foglalkozásu is. Nem igen okoskodik boldog leend-e vagy nem, azt szerelmi mámorában megfontolni nem tudja. A legelső férfinak, a ki neki megtetszik, karjai közé dobja magát, mitsem törödve a jövővel.

Másrészt vannak nők, leginkább ártatlan leánykák, kiknek szándékaikat a mindenható istenen kivül senki sem tudja. Az érettök szerelmesen epedő ifju, a legcsekélyebb jelből sem sejtheti, miben törik fejecskéjöket. Egy elejtett szóval, egyet-

víz már-már áttörte a gátakat, minden órában félni lehetett a katasztrófától és a közönség mégis szorongásig megtöltö a nézőtért. Másnap a művésznő elutazott és a veszedelem nem sokára bekövetkezett. Később egész díjtalanul játszott Prielle Kornélia a szegedi árvizkárosultak javára. Most az ujuló, épülő Szegeden természetesen még szivesebben fogadták, mint a remegés napjaiban. A „Csacska nők"-ben és „Rang és mód"-ban lépett föl. Az utóbbi darab annyira tetszett, hogy közkivánatra ismételték. A művésznő utolsó föllépte és egyszersmind jutalomjátéka „Lady Tartuffe"-ben volt.

— **Kolozsvári színészet**. Közelébb került szinre, a „Vereshaju" népszinmű. A czimszerepben Sziklai Emilia ügyesen tudta érvényesiteni tehetségét; pezsgő jó kedvvel játszott és dalaival a közönség zajos elismerő tapsait provocálta, Szilágyi Béla (Veréb Jankó) szintén sok tapsot kapott jóizű humoráért. — Csiky „Czifra nyomoruság" czimű szinműve, ugy látszik állandó vonzó erőt gyakorol a közönségre. Háromszor adták eddig elő s mindannyiszor zsufolt ház-előtt. — „Olivette lakodalma" folyvást üres házak előtt adatik. — Gabányi Árpád jutalmára „Dandin György" vigjáték adatott. A nézőtér nem telt meg egészen. Egy igen sajátságos szokásra kénytelenek vagyunk rámutatni, irja a „Kol. S." mely mostanában kezd nálunk gyökeret verni. Szeretünk, tisztelünk egy szinészt vagy szinésznőt — de a jutalomjátékára nem látogatunk el. Ez nézetünk szerint méltánytalanság. Igy volt Gabányi jutalomjátékán is. — F. hó 17-én „Üdvöske" adatott üres ház előtt. Ugy látszik Kolozsvárt is gyakoriak az üres házak.

— **Egy kis emlékeztető**. Pécsett, egy nemeslelkü szinügybarát hunyt el mult év május 4-én. Farkas István ügyvéd, ki vagyonáról ugy rendelkezett, hogy egyéb hazafias czélok mellett, nem feledkezett meg végrendeletében a magyar szinészet ügyéről sem. A pécsi szinház részére, Farkas-Ratkó alapitvány czim alatt, e g y e z e r forintot tett le, melynek kamatai ö s z t ö n d i j k é p m i n d e n é v april 6 án este a szinházban, nyilvános ünnepélyességgel adassanak át azon hazafias v i d é k i s z i n é s z n e k nemi különbség nélkül, kit erre p á l y a t á r s a i legérdemesebbnek jelölendenek ki — Ezt azért hozzuk emlékezetbe, hogy Bogyó szinigazgató ur, tegye meg ez iránt a lépéseket; tudtunkkal több oly tehetséges szinész van Pécsett, kik ez ösztöndijra méltán igényt tarthatnak, azért tehát csak ajánlatba kell hozni egyiket vagy másikat.

— **A „Gascognei."** uj operette, mint Nagyváradon és Aradon, ugy Kassán is nagy sikert aratott. Háromszor adták egymásután, szombaton, vasárnap és hétfőn, negyedszer szerdán, szép számu közönség előtt. Az előadás a legjobbak közzé tartozott, a szereplők egymást igyekeztek felülmulni. Gerőfiné (Mary) helyes felfogással, könnyedén s hévvel énekelte és játszta nehéz szerepét, melylyel tetszést vivott ki. Locsarsné (Cascaritta) ma is bravourral énekelt és ő is sok tapsot aratott. Balog Árpád, (Croustillac) Farkas Gusztáv (James) szépen énekeltek, s teljes elismerést érdemelnek. Andorfi (kormányzó) folytonos derültség között tartotta a közönséget; couplettjeit zajosan megtapsolták, a „Csak nyugodtan" refreinü couplettet, többször megismételtették. Halasi, Győri, szintén hozzájárultak az est sikeréhez. De nem feledkezhetünk meg Locsarek György karnagy érdemeiről sem, ki lelkiismeretesen betanitotta az operettet, melynek sikerében neki is nagy része van. A karok kitettek magukért; a kiállitás meglepően szép volt, melynek rendezéséért megérdemli a dicséretet Gerőfi. Az uj jelmezek igen csinosak.

— **Jakab** Lajos, társulatának egy részével bejárja a Kecskemét körüli városokat. E hó elejéig csak Kecskeméten és Czegléden rendezett előadásokat, a mult héten már meglátogatta Nagy-Kőrést, innen pedig Félegyházára rándult a társulat egyrészével, a hol jelenleg is szép pártolásnak örvend.

— **Pálmay Ilka**, a népszinház jeles tagja, szerdán Kecskemétre utazott vendégszerepelni, de csak egyszer léphet fel, a „Piros bugyeláris"-ban, mivel a népszinház igazgatója csak egy napra adhatott a művésznőnek szabadságot, mert a megállapitott műsort nem lehetett a hét folyamán megváltoztatni.

— **Debreczeni hirek**. Szigeti „Rang és mód" szinműve, először kis közönség előtt került szinre, pedig a szereplők: Németh József, Foltényiné, Somló, Krecsányiné, Halmai, Foltényi, szóval mindnyájan, kitünően játszottak. — H. Dancz Nina jutalomjátéka 92 frtot, a Krecsányi Saroltáé pedig 75 frtot jövedelmezett. — Cservári Ilka és Vadnai Vilma, — hir szerint, — a télre Debreczenbe szerződnek. — Vasárnap adták a régibb időben oly nagy jövedelmeket csinált „Tékozló"-t, Zöldi Miklósné nyugalomba vonult szinésznő közreműködésével, gyér számu közönség előtt. — Halmi Ferencz szerdán kezdte meg vendégszereplését az „Utolsó levél" cz. vigjátékban. További föllépteire: „Párbaj", „Váljunk el" és „Liliomfi" darabok tüzettek ki.

— **Egy kis statisztika**. A székesfehérvári szinházban, a „Szék. Vid." összeállitása szerint, az 1881. év október 15-étől kezdődő évad alatt, 1882. február 16 ig bezárólag volt összesen 130 előadás. A 130 estén előadatott: Tragoedia 2, Dráma 6, ebből 2 itt először, Szinmű 21, ebből 10 itt először; 4 látványosság, Vigjáték 26, ebből 10 itt először Bohózat 3, ebből 2 itt először, Népszinmű 38, ebből 8 itt először, Operette 33, ebből 4 itt először, Életkép 8, ebből 1 itt először. Összesen előadatott 141 mű, 37 ujdonság. Vendégszerepeltek: Nagy Julcsa 4-szer, Vidor Pál (két izben) 6-szor Solymossy Elek 2-szer, Molnár György 3-szor Miss Lazo 3-szor, Reiner Antonia 6-szor.

— **Egerből** irják nekünk a következőket: Pálfiné Csányi Jusztina, Völgyi György szintársulatának — e kedvencz népszinmű és operette énekesnőjének jutalomjátékául „Sárga csikó" került szinre. Az egri közönség kivivta magának az „egri" nevet. Kedvenczét kiléptekor óriási tapssal és virágesővel árasztotta el — s az előadás folyama alatt, minden dalát viharosan megujráztatta. Az első felvonás végén, a közönség köréből alakult bizottság, a szinpadon egy gyönyörü kamelia koszorut nyujtott át jutalmazottnak, melyre egy bordeo és egy créme szinü atlasz ruhakelme volt kötve, és egy szónok igen szép és emelkedett szavakban tolmácsolta a közönség érzelmeit. A második felvonásban kiléptekor ujra egy kamelia és ibolya koszorut dobtak lábaihoz. Az előadás, mint általában mindenik, igen jól sikerült.

— **Nyitrát**, Tóth Béla szintársulata, két és fél havi ott működés után elhagyta és Trencsénbe tette át állomását. Nyitrán 70 előadást tartott a társulat s többnyire mind uj darabok adattak elő, köztük a legjobb és legujabb operettek. Daczára ennek, a közönség középszerü számmal látogatta a szinházat pedig, a társulat több jó erőt számlált. Levelezőnk szerint: Mártonfy Pálné, csinos szép hanggal és kedves játékkal rendelkező énekesnő, ki azonban dráma és vigjátékban is megállja helyét. Szőnyi Emma kedves másodénekesnő. Kiválóbb tehetségüek továbbá: Ardai Ida, Tóth Béla, Bárdy Lajos, Deák Péter stb. Nyitrán előadott darabok a következők. Hadjárat a békében, Kéjutazás, A hol unatkoznak, A hol mulatnak, Szerelmes levél, Saint-Cyri kisasszonyok, Igmándi kispap, Czifra nyomoruság, Üdvöske, Olivett lakodalma, Nap és Hold, Proletárok, Mukányi, Fromont és Risler, Legujabb botrány, Ibolyafaló, Kis Herczeg, Kornevilli, Bokácsió, Kapitány kisasszony, Eredendő bün, Strike, Dóra, Márvány hölgyek, Piros bugyelláris, Sárga csikó, Tőr, Vereshaju, Váljunk el. Voltak egyes darabok, a melyeket közkivánatra két-háromszor is adtak zsufolt ház előtt. Az igazgatónak a szinházi választmány, 500 frt subventiót adott. — Végül közöljük a Nyitrán tartott jutalomjátékok anyagi eredményeit: Arday Ida (Eredendő bünt választó) kapott 29 frtot és 65 ft ajándékot. Mihálovics Pál (Falu rossza mükedvelőkkel) kapott 34 frtot. Mártonfiné Ella (Strike) 60 frtot és 100 frt ajándékot. Kovács Mór (Fromont Risler) 23 frtot. Szőnyi Emma (Bokácsió) 11 frtot. Csobánczy K. Péter (Igmándi kispap) 22 frtot. Kövesy Albert (Kornevilli) 10 frtot. Berzsenyi Margit (Ibolyafaló) 17 frtot és 50 frt ajándék. Karmester (Kis herczeg) deficit. Bárdy Lajos (3 kis darab) 39 frtot. Aranyosy József (Piros bugyeláris) 7 frtot. Deák Péter (Néma és

---

len mozdulattal sem árulják el mit éreznek azon ifju iránt, ki szerelmében értők kész volna, ha hatalmában állana, a nap forgását is megakadályozni. Az özvegy asszonyok vagy fiatal menyecskék, a női fogások minden nemével birnak arra nézve, hogy egy-egy nekik tetsző ifjut vagy deli férfit, szinlelt nyájassággal és páratlan kaczérkodásaikkal hálójukba keritsenek. Ezt értjük, mivel ezek már a világban jártasabbak, saját tapasztalataikon okulva óvatosabbak. Ámde megmagyarázhatlan előttünk azon, ugyszólván bakfis, azaz pipiskék maguktartása, kik alig lépve ki a gyermekszobából, élettapasztalatuk hiányának daczára, oly eszélyesek vagy jobban mondva furfangosak, hogy még a matador szerelmeseket is igen gyakran gondolkozóba ejtik. Ezek arczáról egyáltalán nem képes leolvasni még a legpraktikusabb lélekbuvár sem, hogy mit gondolnak, mit éreznek, mi a szándékuk?

De bármiként okoskodjunk, utóvégre is abban kell megnyugodnunk, miszerint a szinlést, kaczérkodást, nem annyira egymástól tanulják ezek a szeretetreméltó lények, mint inkább az örök természet által van beléjök oltva. Egyéni sajátságaik a gyermekévek számával fokozatosan fejlődnek.

Szükségesnek tartottuk e fejezet megkezdése előtt előrebocsátani ezen rövid elmefuttatást, jelen beszélyünk hősnőjének némi jellemzéseül, annál is inkább, mivel megfigyelésünk tárgyává tettük magatartását az események gyors változatai között, de sajnos, ez alkalommal is csupán azon meggyőződésre jutottunk, hogy a női szív valóban kitanulhatatlan. Fényesen igazolja állitásunkat Berényi Mariska megmagyarázhatatlan, rejtélyes magaviselete a férfiakkal szemben.

Most pedig vegyük fel ismét az események fonalát.

*

Berényi Mariskának sajátságos természete volt. Szeszélyes, egy kissé makacs és mindenek fölött titkolódzó. Szándékát soha nem nyilvánitotta senki előtt. Meghallgatott mindent és mindenkit, de megjegyzést semmire sem tett; szóval a pletykát nem táplálta. Az ő gondolatát senki el nem találhatta. Haragtartó sem volt. Ha valakire haragudott, azt nem mutatta; fájt szivének a megbántás, jó ideig nem birta elfeledni, de ha szólt hozzá megsértője, nyájasan, szivélyesen beszélt vele.

Kedélyhangulata az időjáráshoz hasonlólag roppant változékony vala. Gyakran egész napon át szótlan, hallgatag volt, mintha valami bánat nyomná lelkét: most elborult, majd ismét kiderült, mint nyári égiháboru után az égboltozat. Némelykor maga sem tudta mi baja. Egyszerre elkomolyodott, kerülte az embereket, méla búskomorság szállotta meg lelkét. Ha szóltak hozzá, nem felelt. Az indulatok árja keblében mindegyre nagyobb és nagyobb hullámokat vetének. A legcsekélyebb dolog, még a falon mászó légy is bántotta. Ugy szerette volna ilyenkor istennek visszaadni lelkét, annyira elszánt, annyira életunt volt. Élte egyirágzóbb szakában világfájdalom tölté el kebelét. És maga sem tudta miért?

E rendkivüli állapotában legtanácsosabb volt hozzá nem szólani, mert ez által fokozódott ingerültsége. Örökös neheztelést vont volna magára az, ki megkisérleni szándékozott volna nyomott kedélyét bármi módon felüditeni. Hiába mondogatták neki, hogy a nőnek nem az a rendeltetése, miszerint szomoruságba töltse életét, vagy hogy mit ér az ember azzal ha szomorkodik. A szép szavak legcsekélyebb hatást sem gyakoroltak reá, ő azért csak szomorkodott, duzzogott tovább, órák hosszáig. Mig végre magától eloszlottak a komor fellegek; kedélye lassanként derültebb lőn, arcza visszanyerte előbbi vidámságát s olyan jó kedve kerekedett, hogy akár madarat is lehetett volna vele fogatni.

És mindezen tulajdonsága daczára, Szentesi szerette hévvel, igazán és nem tudá elfeledni. Mert hát ugyan ki uralkodhatik szivén? Ha az ember igazán szeret, nem képes szerelmétől megszabadulni. Szentesi pedig már öt hosszu hónapon keresztül rajongott Mariska után. S midőn a szintársulat a városból elutazott, Szentesi is követte őket Cs...re, csakhogy imádottja közelében lehessen. Lemondott hivataláról, elhagyta Schneider Boriskát is, azon igéret kifejezésével, hogy egy hó mulva Pünkösd másodnapján megtartják az esküvót ... Halaszthatlan családi ügyekben egy hóra el kell utaznia, ezt hozván fel ürügyül, csakhogy jegyesétől megszabadulhasson, és Mariskának szentelhesse minden perczét. Napok mulva eszébe jutott jegyesének tett igérete, ilyenkor elhatározta, reménytelen szerelméről lemondani s megtartani Boriskával az esküvőt. Ámde bármint akarta fejéből kiverni az egész szerelmi históriát, erőtlennek érezte magát e gyötrő gondolat legyőzésére. Akaratereje hajótörést szenvedett lángoló szerelmén. Mert tusakodása közben ismét megjelent az öt folyton üldöző alak, az a bájos arcz, azok a jóságot és angyali szelidséget visszatükrődző szemek, vére felpezsdült, menekülnie kellett a magányból; odahagyta a házat, hogy Mariskával kissé cseveghessen, ki a megtartott kézfogó után, melegebb érdeklődést kezdett tanusitani iránta.

A kedves hölgy társalgását nem lehete valami különösnek mondani: de mindamellett, élénk, kedélyes volt az, mint rendesen, midőn a családhoz nem tartozó egyénnel volt szemben. Szentesi bánatos, lehangolt lelkére, üditő hatást gyakorolt társalgása. És éppen azért, mivel neki erre szüksége volt, alig tudott a kedves lénytől megválni. Csak az ő bájos körében talált egyedül nyugtot háborgó lelke, másutt sehol. Oly jól esett szivének elmerülni a kedves arcz nézésében, gyönyörködni a szeretetreméltó vonásokon. Étlen, szomjan el tudta volna nézni beleunás nélkül napokig, csakhogy élvezhesse a boldogitó együttlét örömeit.

(Folyt. köv.)

majma, látványosság) 77 frtot. Berzsenyiné Adél (Márványhölgyek) deficit.

— **Daltársulatok állomáshelyei**: Mezey János Szentesen működik. Erszényes István Szill-ban (Somogy megye.) Szerémfalvi Béla szintén Szentesen működik. Irsay B. Zsigmond S.-A.-Ujhelyben. Eőry József Kokova (Gömör megye.) Ch. Jankovich Ida Csépa; (Jászkunmegye.) Szigeti Jenő Ó-Morovicza. Lánczy Pál Szovát (Hajdumegye) Királyházán is van egy daltársulat, de nem tudjuk ki a vezetője. Ezeken kívül van még vagy tiz daltársulat, de a melyeknek jelenlegi tartózkodási helyeikről nincs tudomásunk.

— **Kassán** Hahnelné Szabó Ilka f. hó 21-én „Gauthier Margit" cz. drámát vette jutalomjátékául. Igen szép számu közönség töltötte be a szinházat, a mi elég bizonyitéka annak: hogy mily nagy kegyben áll a jutalmazott a közönségnél. Kiléptekor hosszantartó frenetikus tapssal fogadták; kapott két gyönyörü virágcsokrot, melyek egyikén egy pénzes levél — állitólag 100 frt gyüjtés — volt látható; a karzatról pegig emlékverseket szórtak le. Szabó Ilka, Margit szerepében valóban kitünő volt. Érzésteljes játéka nem egy könnyet facsart ki és többször zajos tapsra ragadta a közönséget. Az előadás sikeréhez nagyban hozzájárult Lenkey is, ki Duval Armand-ot kifogástalanul játszta. A többi szereplők, ugymint: Takács Ádám, Mészáros Lajos, Fehérvári Ö. Vinczéné, Erdélyi Gizella és Liczenmayer Poldi, mindannyian megérdemlik a dicséretet élvezetes játékaikért. — E h é t elején, három előadást rendezett Gerőfy Eperjesen a drámai személyzettel, mind a három estén, szépen megtelt az eperjesi uj szinház.

— **Állomás változtatások.** Homokay László szintársulata Péeskára, Horváth Ferencz Lovasberénybe, Jakabffy Gábor Siklósra, Kárpáthy György Sellyére, (Baranyamegye) Miklósy Gyula Zentára, Nyéki János Szamosujvárra, Szabó Antal Piskire, Tóth Béla Trencsénbe, tették át az elmult napokban állomásaikat.

— **Székesfehérvárt**, f. hó 16-án, Reiner Antónia vendégfölléptével adatott „Titilla hadnagy" operette. Reiner Antónia a czimszerepnek mind játék, mind ének tekintetében kitünően megfelelt, a szép egér-couplét folytonos tetszés közt adta elő, és a 4-ik felvonásbeli gyönyörü párdalt, az operette fénypontját különösen érvényre tudta emelni. — Medgyaszai Evelin jutalmául „Nászutazás" cz. vigjáték adatott. A jutalmazottat tisztelői értékes albummal, szép virágcsokorral tisztelték meg és egymásutáni többszörös kihivással tüntették ki. Megosztotta vele az est dicsőségét Vedress Gyula, ki a pedans tanárt tőle megszokott kitünő egyénitéssel személyesitette. Dobocsányi, és Lovász Viktor is érdemeket szereztek az előadás sikere körül. A vigjátékot a „Szép Galathea" czimü operette követé, melyben Reiner Antonia a czimszerepet a jutalmazandó iránti szivességből vállalta el és szép énekével sok tapsot aratott.

— **Szerződtetések.** K a s s á r ó l: Liczenmayer Poldi és Szidi, Aradi Gerő szinigazgatóhoz. — Zendy Mihály, Polgár Gyula szinigazgatóhoz. — Fürst Hermin Aradra. — Kövesi Sarolta Sztupától Aradi Gerőhöz; — Bácskay Julcsa operette és népsz. énekesnőt Bogyótól, Völgyi György szinigazgatóhoz; — Serényi (Skrivan) Ármin karmestert ugyanoda; — Garay Ferencz salonkomikum és naturburs szerepekre Lászitól, Bogyó Alajoshoz; — Tamási Gábor kardalnok segédszinész, Károlyitól Csóka Sándorhoz, — Bérczy Ödön tenorista Krecsányitól, ugyanoda, — Pajor Ágnes Kolozsvárról ugyanoda; — Munkácsy Gyula Bogyótól, Aradi Gerőhöz; — Munkácsyné-Tóth Ilka naiv és szende Pécsről Szegedre, Aradi Gerőhöz; — Nyiregyházi Vilmos Győrből Aradra; — Bocskay Józsa énekesnőt Balassa Károly szinigazgatóhoz; — M i s k o l c z - ó l: Benkő Jolán hősnő, Nyéki János szinigazgatóhoz; — Szentesi Ilon másodszende ugyanoda; — Králik Mihály sugó ugyanoda; — Ács Irma Kétszeritől ugyanoda; — Besenyei Lajos ugyanattól ugyanoda; — Szigethy Jenőhöz szerződtek: Nagyné Könyves Mari, Lipeseiné Anna, Kócsi Lajos és neje, Paksy Mihály. (Folytatjuk.)

Rövid hirek.

— S z á k f f y József veterán színész, márcz. 18-án ünnepelte Debreczenben 84-ik születése napját. — B o g y ó Alajos szintársulata, husvéttól kezdve Kaposváron tart előadásokat. — I f j. B o k o r J ó z s e f, Kis-Mártonban kezdi meg igazgatói pályáját husvétkor. — P o l g á r Gyula, a kinek társulata jelenleg Lugoson működik, folyamodott a dévai tanácsboz, egész nyárra szóló előadási engedélyért. A polgármester megadta az engedélyt ápril és május hónapokra. — S z a b ó Antal szintársulata f. hó 12-ikétől kezdve Piskiben tartózkodik. Előadásait „Tündérhaj", bohózattal kezdte meg. A lakosság szépen pártolja a szintársulatot, a mely onnan valószinüleg Radnára fog rándulni. — E. K o v á c s Gyula szombaton lépett fel először a marosvásárhelyi szinpadon. A nézőtér egészen megtelt s a közönség lelkes ovációval fogadta a vendéget, ki régi kedveneze. Kovácsot minden felvonás végén négyszer-ötször hivták ki. — E r s z é n y e s István jelenleg Szillban (Somogymegye) működik társulatával. — M i k l ó s y Gyula rendbe hozván ügyét a k. ig. tanácsesal, igazgatói működését tovább folytatja s a napokban vitte társulatát Szekszárdról Zentára. — E ö r y József daltársulata, ugy Tiszolczon, mint Rima-Brezón, meleg pártfogásban részesült. A szorgalmas, igyekvő tagoktól nem lehet megvonni az elismerést. A napokban meghivás folytán Kokovára mentek, a hol talán még melegebb pártolásra találnak.

Külföldi hirek.

— **London** eddigi 34 szinháza ismét egygyel szaporodott. F. hó 11-én nyitották meg az „Avenue" szinházat, Offenbach „Favart asszony"-ával. A szinház Renaissance-stylusban épült, mintegy 1400 nézőre van számitva és leginkább a vigjátékot és vig operát fogja kultiválni.

— **Szinházi** előadás telefonon. Pétervárról irják, hogy ott a nagy- és a Mária-szinházat, a villamossági kiállitás épületével telefonnal kapcsolták össze. Mindegyik szinházban van tiz mikrofon és a kiállitási épületben hatvan telefont alkalmaztak. Esténként 600—700 ember hallgatja a szini előadást telefonon.

— **Londoni szinházak.** Emlitettük annak idején, hogy tervben van a Covent-Garden és a Her Majesty szinházak egyesitése egy részvénytársulat utján, de nem gyült össze a szükséges tőke. Most ujabban felkarolták az eszmét és hir szerint, a megfelelő tőke már biztositva van. Ezalatt G y e megteszi előkészületeit a legközelebbi olasz opera-idényre a Covent-Garden szinházban. A primadonnák között az első helyet foglalják el Lucca Paulina és Patti Adelina. Ezeken kívül szerződtetve vannak: Sembrich, Albani, Trebelli és Valleria. Albani Boito Mefistofeleszében Margitot és Helenát, továbbá Massenet Herodiasában, Salomet fogja énekelni. Az utóbbi dalműben Keresztelő Jánost Vergnet fogja adni. A többi énekesek közül megemlitjük, Lestellier és Mierzwinsky tenoristákat.

— **Lelkész a szinpadon.** Mint egy párisi lap irja, L e e m i n g György római katholikus pap, Bostonból Párisba érkezett s márczius 4-én este Sidney Clifford név alatt Othello szerepében lépett föl a Gaité-szinházban. A szinésznek beállott pap, ki Bostonban még most is tényleg papi hivatalt visel, Oxfordban végezte tanulmányait s későbben plébános tett Uj-Déi-Walesben. Körülbelül egy évvel ezelőtt Bostonba jött, hol a Szt-Józsefről nevezett templom plébániáját elnyerte s hol rövid idő alatt a város legkedveltebb hitszónokává lőn.

— **Saint**-Saens „Sámson és Delila" czimü dalműve, a hamburgi városi szinházban óriási sikert aratott. A szerzőt szünni nem akaró tapsviharral hivták ki és megjelenésekor a zenekar tust játszott.

— **A szinésznők** férjei. Ritkitott sorokkal szokás kiirni, ha valamely szinésznőt vagy énekesnőt magasabb rangu egyének oltárhoz vezetnek; ily esküvő egy-egy esemény, melyet megelőzöleg ép annyit beszélnek a mátkapárról, mint az esküvő után a fiatal házasokról. Tulajdonképen azonban nem oly ritkaság ez és hasonló eset fordult már elő a 17-ik században is. Igy 1684-ben Roland tánczosnőt nőül vette Saint-Génies marquis, a hasonnevü költő atyja, a ki később pap lett. 1708-ban Fauchon Moreau nevü tehetséges szinésznő nőül ment Vicies marquishoz. Quinault Dufresnet tánczosnő, kinek Sámuel Bernard egy este 50,000 frankot ajándékozott s a ki igen bizalmas viszonyban élt de Pesle Marquisval és orleáni Fülöppel, egy szép napon nőül ment Nevers herczeghez s igy rokonságba jutott a királyi családdal. Argues marquis 1743-ban vezette oltárhoz Grognet tánczosnőt; Ledea, egy minden tehetség nélküli szinésznőt, nőül vette 1745-ben Tourvot marquis és ennek halála után 1759-ben Clermont gróf. 1768-ban Mazarelli szinésznő Saint-Chamont marquishoz és a hires Lolatte d'Heronyille grófhoz ment nőül.

— **Verdi és Boito.** Verdi jelenleg „Jago" czimü operán dolgozik, a melyhez Boito a „Mefisztofelesz" szerzője irta a szöveget. A mű négy képből fog állani és egészen Shakespeare tragédiája nyomán halad, Boito viszont „Nero" czimü dalművet ir.

Szerkesztői üzenet.

— V á r y J a n k a kardalnoknőt kérjük, szivesked-jék velünk hollétét tudatni. Beteg nővére keresteti.

Állandó rovat.

Kormányengedélylyel biró szinigazgatók, jelenlegi állomásai:

Aradi Gerő Szeged. — Aradi szinügy-egylet Arad. — Balog Alajos Rév-Komárom — Benyei István Szatmár. — Beődy Gábor Szombathely. — Bogyó Alajos Pécs. — — Bánfalvi Béla Mezőtúr. — — Csóka Sándor Szabadka. — — Gerőfy Andor Kassa. — Grim János — — Gáspár Jenő Jászberény — — Hubay Gusztáv Nagy-szt.-Miklós. — — Homokay László Pécska. — — Horváth Ferencz Lovasberény. — — Jakab Lajos Kecskemét. — — Jakabffy Gábor Siklós. — — Kárpáthy György Sellye. — Károlyi Lajos Székesfehérvár. — — Kőszeghy Endre — — — — Krecsányi Ignácz Debreczen. Kétszeri József Zalathna. (Erdély). — Lászy Vilmos Miskolcz. — Miklóssy Gyula Zenta. — — Nyéki János Szamosujvár. — — Polgár Gyula Lugos. — Szegedi Mihály H.-M.-Vásárhely. — — Szabó Antal Piski. — Sztupa Andor Maros-Vásárhely. — Szigeti Géza Szegvár. — — Tóth Béla Trencsén. — Várady Ferencz Kézdi-Vásárhely (Erdély.) — Völgyi György Eger.

Megbizások tára.

Felhivások.

I.

Felhivom a vidéki szinészet mindkét nembeli tagjai közül azokat, kik f. évi virágvasárnaptól, alulirotthoz, illetve ifj. Bokor J. és idősb. Bokor József társulatához szerződni akarnak operette, dráma, népszinmü és vigjátékra, erre vonatkozó ajánlataikat, szerepjegyzékük s a mennyiben előttem ismeretlenek volnának arczképeikkel együtt S z é k e s f e h é r v á r r a czimemre küldeni szivesked jenek.

Kelt Székesfehérvár 1882. márcz. 15.

ifj. Bokor József,
szinigazgató.

II.

E ö r i J ó z s e f daltársulati igazgató felszólitja a szinészet mindkét nembeli tagjai közül azokat, kik hozzá szerződni óhajtanak kis fix fizetésre, hogy ebbeli szándékaikat tudassák vele bérmentes levélben K o k o v á n (Gömörmegyében).

Uj népszinmüvek.

A koldus gyermeke.

Eredeti népszinmü 3 felvonásban dalokkal és tánczczal, irta M. Mesztényi Antal.

Személyek:

Ablakos János	*Hetyke Ferkó*
Maris leánya	*Lajko,*
Seregélyi, szegény paraszt gazda	*Peti,* } *czigányok*
Ilon leánya	*Kormos*
Mészáros Gyuri bojtár	*Mészáros Gergely*
Ugroczi ispán	*Kenderesi biró*
Lipót zsidófiu	*Börtön őr*

Nép mindkét nemből. Szuronyosok.

Megrendelhető jutányos áron zenepartiturával együtt a szerzőtől Aradon, Kossuth utcza 1 sz.

„A gyémántos gyürü."

Eredeti népszinmü 3 felvonásban. Irta T a t t á r s z k y G y u l a, zenéjét szerzé W é b e r Károly. — Jutányos áron megrendelhető, zenepartiturával együtt, lapunk kiadóhivatalában. Mindkét népszinművet ajánljuk a szinigazgató urak becses figyelmébe!

Fontos a tisztelt igazgató uraknak!

Van szerencsém önöknek **teljesen szagtalan igen intensiv fényű**, hónapokig állandó és **nagyon gazdaságos** szaporaságu, **fehér és vörös görög tüzemet** ajánlani. Az aradi szinházban 5 év óta kizárólagosan ez használtatik. Bármely szinűből — az illető összeg előre beutalványozása vagy postai utánvét mellett: **1 kilót 2 frt 50 krért, 2 kilót 4 frt 50 krért, 4½ kilót 9 frt 50 krért,** gondosan ládácskába pakolva, és postán b é r m e n t v e küldök.

Azon biztos tudatban, hogy készitményem olcsósága és kitünősége minden lehető versenyt kizár, felkérem a t. igazgató urakat egy próba megrendelésre.

A r a d, 1882. márczius hó.

Rozsnyay Mátyas, gyógyszerész.

Scharf F. János gyorssajtónyomása Kassán.

Kiadótulajdonosok: K. J. és L. M.